

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	V
กิตติกรรมประกาศ.....	IX
สารบัญ	X

บทที่

1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามหลักกฎหมาย แพ่งและพาณิชย์.....	9
2.1.1 ประเภทของความรับผิดชอบเพื่อละเมิด	9
2.1.2 องค์ประกอบของการกระทำละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	15
2.1.3 ผู้ต้องรับผิด ค่าสินไหมทดแทน และการไล่เบี้ย	20
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่	26
2.2.1 ความรับผิดชอบละเมิดบนพื้นฐานทฤษฎีรับภัย	26
2.2.2 ความรับผิดชอบละเมิดบนพื้นฐานทฤษฎีความผิด	27
2.2.3 ความรับผิดชอบละเมิดบนพื้นฐานทฤษฎีความรับผิดชอบเด็ดขาด	29
2.2.4 ความรับผิดชอบละเมิดบนพื้นฐานทฤษฎีความรับผิดชอบโดยเคร่งครัด.....	29
2.2.5 ความรับผิดชอบละเมิดบนพื้นฐานทฤษฎีข้อสันนิษฐานความรับผิด	29

บทที่	หน้า
2.3 แนวความคิดพื้นฐานตามกฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	30
2.3.1 ความหมายของความรับผิดชอบทางละเมิดของรัฐ	30
2.3.2 ขอบเขตแห่งความรับผิดชอบทางละเมิดของรัฐ.....	30
2.3.3 องค์ประกอบความรับผิดชอบทางละเมิดของรัฐ.....	31
2.3.4 เจ็อนไขในการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากคามรับผิดชอบทางละเมิดของรัฐ	33
2.3.5 ผู้ต้องรับผิดชอบทางละเมิดของรัฐ.....	36
2.3.6 สิทธิเรียกร้องของผู้เสียหายในความเสียหายที่เกิดจากคามรับผิดชอบทางละเมิด ของรัฐ	38
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของรัฐในระบบกฎหมายฝรั่งเศส	40
2.4.1 เหตุแห่งความรับผิดชอบของรัฐ.....	40
2.4.2 ความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด.....	43
3 หลักเกณฑ์และการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยคามรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่	50
3.1 เหตุผลและเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติคามรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	50
3.1.1 ความเป็นมาของพระราชบัญญัติคามรับผิดชอบทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539.....	51
3.1.2 เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคามรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	58
3.2 หลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วย คามรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	61
3.2.1 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ.....	61
3.2.2 กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	65
3.3 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการร้องขอให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	74
3.3.1 การยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทน.....	76
3.3.2 ระยะเวลาในการยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	76
3.3.3 การพิจารณาคำขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	76

บทที่	หน้า
3.4 หลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี่ยกรณีการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่.....	77
3.5 หลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับอายุความการใช้สิทธิไล่เบี่ยกรณีการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่.....	83
3.6 หลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี่ยของหน่วยงานของรัฐ.....	84
3.7 หลักเกณฑ์ว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	85
3.7.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	86
3.7.2 การพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด.....	88
3.7.3 การชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอก	90
3.7.4 การไล่เบี่ยระหว่างหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่.....	92
3.7.5 การดำเนินการกรณีผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล.....	93
4 วิเคราะห์บทบัญญัติมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กรณีเจ้าหน้าที่ได้ใช้กำลังใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหายและสิทธิที่จะเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตน	100
4.1 วิเคราะห์ความเป็นมาและเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่.....	101
4.2 วิเคราะห์หลักเกณฑ์การใช้กำลังใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหายกรณีเจ้าหน้าที่ กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่.	103
4.3 วิเคราะห์หลักเกณฑ์การใช้สิทธิไล่เบี่ยของเจ้าหน้าที่ต่อหน่วยงานของรัฐ	111
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	118
5.1 บทสรุป	119
5.2 ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม	126

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	135
ภาคผนวก ก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความ รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539	136
ภาคผนวก ข คำพิพากษาศาลฎีกา	144
ภาคผนวก ค คำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครอง	156
ภาคผนวก ง ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา	175
ภาคผนวก จ เอกสารราชการที่เกี่ยวข้อง	236
 ประวัติผู้เขียน	 261